

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

97. సప్తనవతితమః సర్గః - భరతగుణప్రశంసా

|| భరతగుణప్రశంసా ||

సుసంరబ్ధం తు సౌమిత్రిం లక్ష్మణం క్రోధమూర్ఛితమ్ |
రామస్తు పరిసాంత్యాథ వచనం చేదమబ్రవీత్ || 1 ||

కిమత్ర ధనుషా కార్యమసినా వా సచర్తణా |
మహేష్వాసే మహావ్రాజ్ఞే భరతే స్వయమాగతే || 2 ||

పితుః సత్యం ప్రతిశ్రుత్య హత్యా భరతమాగతమ్ |
కిం కలిష్యామి రాజ్యేన సాపవాదేన లక్ష్మణ || 3 ||

యద్భవ్యం బాంధవానాం వా మిత్రాణాం వా క్షయే భవేత్ |
నాహం తత్ ప్రతిగృహ్ణీయాం భక్షాన్విషకృతానివ || 4 ||

ధర్మమర్థం చ కామం చ పృథివీం చాపి లక్ష్మణ |
ఇచ్ఛామి భవతామర్థే ఏతత్ ప్రతిశృణోమి తే || 5 ||

బ్రాతృణాం సంగ్రహార్థం చ సుఖార్థం చాపి లక్ష్మణ |
రాజ్యమప్యహమిచ్ఛామి సత్యేనాయుధమాలభే || 6 ||

నేయం మమ మహీ సౌమ్య దుర్లభా సాగరాంబరా |
న హీచ్ఛేయమధర్మేణ శక్రత్వమపి లక్ష్మణ || 7 ||

యద్విना భరతం త్వాం చ శత్రుఘ్నం చాపి మానద |
భవేన్నమ సుఖం కించిద్భస్త్ తత్కరుతాం శిభీ || 8 ||

మన్యేఽహమాగతోఽయోధ్యాం భరతో బ్రాతృవత్సలః |
మమ వ్రాణాత్మియతరః కులధర్మమనుస్మరన్ || 9 ||

శ్రుత్వా ప్రవ్రాజితం మాం హి జటావల్కలధారిణమ్ |
జానక్యాసహితం వీర త్వయా చ పురుషర్షభ || 10 ||

స్నేహేనాఽక్రాంతహృదయః శోకేనాకులితేంద్రియః |
ద్రష్టుమభ్యాగతో హ్యేష భరతో నాన్యథాఽఽగతః || 11 ||

అంబాం చ కైకయాం రుష్య పరుషం చాప్రియం వదన్ |
ప్రసాద్య పితరం శ్రీమాన్ రాజ్యం మే దాతుమాగతః || 12 ||

ప్రాప్తకాలం యదేషోఽస్మాన్ భరతో ద్రష్టుమిచ్ఛతి |
అస్మాసు మనసాఽప్యేషః నాప్రియం కించిదాచరేత్ || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

97. సప్తనవతితమః సర్గః - భరతగుణప్రశంసా

విప్రియం కృతపూర్వం తే భరతేన కదా ను కిమ్ |
ఈద్యశం వా భయం తేఽద్య భరతం యోఽత్ర శంకసే || 14 ||

న హి తే నిఘ్నరం వాచ్యో భరతో నాప్రియం వచః |
అహం హ్యప్రియముక్తః స్యాం భరతస్యాప్రియే కృతే || 15 ||

కథం ను పుత్రాః పితరం హన్యుః కస్యాంచిదాపది |
భ్రాతా వా భ్రాతరం హన్యాత్ సౌమిత్రే ప్రాణమాత్మనః || 16 ||

యది రాజ్యస్య హేతోస్త్యమిమాం వాచం ప్రభాషసే |
వక్ష్యామి భరతం దృష్ట్వా రాజ్యమస్మై ప్రదీయతామ్ || 17 ||

ఉచ్యమానోఽపి భరతో మయా లక్ష్మణ తత్త్వతః |
రాజ్యమస్మై ప్రయచ్ఛేతి బాధమిత్యేవ వక్షతి || 18 ||

తథోక్తో ధర్మశేలేన భ్రాత్రా తస్య హితే రతః |
లక్ష్మణః ప్రవివేశేవ స్వాని గాత్రాణి లజ్జయా || 19 ||

తద్వాక్యం లక్ష్మణః శ్రుత్వా వ్రీడితః ప్రత్యువాచ హ |
త్వాం మన్యే ద్రష్టుమాయాతః పితా దశరథః స్యయమ్ || 20 ||

వ్రీడితం లక్ష్మణం దృష్ట్వా రాఘవః ప్రత్యువాచ హ |
ఏష మన్యే మహాబాహులిహస్తాన్ ద్రష్టుమాగతః || 21 ||

అథవా నౌ ధ్రువం మన్యే మన్యమానః సుఖోచితా |
వనవాసమనుధ్యాయ గృహాయ ప్రతినేష్యతి || 22 ||

ఇమాం వాఽప్యేష వైదేహీమత్యంతసుఖసేవినీమ్ |
పితా మే రాఘవః శ్రీమాన్ వనాదాదాయ యాస్యతి || 23 ||

ఏతా తా సంప్రకాశేతే గోత్రవంతౌ మనోరమా |
వాయువేగసమౌ వీర జవనౌ తురగోత్తమౌ || 24 ||

సైష సుమహాకాయః కంపతే వాహినీముఖే |
నాగః శత్రుంజయో నామ వృద్ధస్తాతస్య భీమతః || 25 ||

న తు పశ్యామి తచ్ఛత్రం పాండరం లోకసత్యతమ్ |
పితుర్లివ్యం మహాబాహో సంశయో భవతీహ మే || 26 ||

వృక్షాగ్రాదవరోహ త్వం కురు లక్ష్మణ మద్వచః |
ఇతీవ రామో ధర్మాత్మా సౌమిత్రం తమువాచ హ || 27 ||

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

97. సప్తనవతితమః సర్గః - భరతగుణప్రశంసా

అవతీర్య తు సాలాగ్రాత్తస్యాత్స సమితింజయః |

లక్ష్మణః ప్రాంజలిర్భూత్వా తస్థౌ రామస్య పార్శ్వతః || 28 ||

భరతేనాపి సందిష్టా సమ్మర్దో న భవేదితి |

సమంతాత్తస్య శైలస్య సేనా వాసమకల్పయత్ || 29 ||

అధ్యర్థమిక్ష్వాకుచమూర్యోజనం పర్వతస్య సా |

పార్శ్వే న్యవిశదావృత్య గజవాజిరథాకులా || 30 ||

సా చిత్తకూటే భరతేన సేనా ధర్మం పురస్కృత్య విధూయ దర్శమ్ |

ప్రసాదనార్థం రఘునందనస్య

విరాజతే నీతిమతా ప్రణీతా || 31 ||

ఇత్యార్ధే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

సప్తనవతితమః సర్గః || 97 ||

www.sanatanadharm.com